No. 1751 Zaterdag 21 Juli 1917. 34ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Onze Begrooting

IN DE

Eerste Kamer.

(*Handelingen*)

Zitting van 21 Mei 1917.

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Reekers**: Mijnheer de Voorzitter! In het Voorloopig Verslag is geklaagd over den slechten financieelen toestand van het bijzonder onderwijs op Curaçao.

Het antwoord, dat daarop van den Minister is ontvangen, komt mij voor hoogst onbevredigend te zijn, evenals het antwoord op een andere, daaraan voorafgaande vraag, die betreft het gebruik van de Nederlandsche taal op de scholen in dezelfde kolonie.

De Minister zegt:

„Het standpunt van de leden, die voorstanders zijn van de bevordering van de kennis der Nederlandsche taal in de kolonie, is mede dat van den ondergeteekende".

Dat is een antwoord, dat men over 't algemeen gereedelijk zal beamen en waar ieder zich in zekere mate bij kan aansluiten, maar voor iemand, die de toestanden kent, is het toch eigenlijk niet het antwoord, dat bij de quaestie past.

Ik veronderstel, dat men aan het Ministerie van Koloniën op de hoogte is van de zaak. De vraag is niet, of men het Nederlandsch zal verwaarloozen, maar, of men het onderwijs van het Nederlandsch zóó op de spits zal drijven en tot het uiterste zal opvoeren, dat het hoofddoel van het onderwijs: de vorming en de ontwikkeling, daarbij op den achtergrond geraakt.

Men kan niet aanvoeren de omstandigheid, dat in de kolonie Suriname de beste resultaten in beide richtingen zijn verkregen. De toestanden in de kolonie Suriname zijn geheel anders dan die in de kolonie Curaçao. Vooreerst is de verhouding tusschen de stadsscholen een geheel andere.

Ten tweede is het Nederlandsche element in de kolonie Suriname veel sterker dan in de kolonie Curaçao, zoodat de Hollandsche taal daar veel minder een onbekende is, en ten slotte is het subsidie, dat aan het bijzonder onderwijs — dat een groote plaats bekleedt ook in de kolonie Suriname in het onderwijs in het algemeen — veel ruimer dan dat in de kolonie Curaçao, zoodat men veel beter in staat is, zich te voorzien van het aantal onderwijzers om op de hoogte te blijven van de eischen.

Evenmin zou men kunnen aanvoeren het stadsdistrict van Curaçao, omdat ook daar de aanraking met het Nederlandsche element veel grooter is en dus dezelfde bezwaren niet bestaan als in de buitendistricten. Maar in de buitendistricten en op de eilanden is de Hollandsche taal in de meeste plaatsen zoo goed als onbekend.

Op de Bovenwindsche eilanden wordt Engelsch gesproken en de bewoners kunnen dat Engelsch niet missen, omdat zij voortdurend door hun werk in hun dagelijksch leven in aanraking komen met Engelschen. Wanneer men nu, ten nadeele van hun algemeene ontwikkeling, dien menschen te veel Nederlandsch opdringt, dan vrees ik, dat men hun iets zal medegeven waaraan zij in hun later leven al bijzonder weinig zullen hebben, veel minder dan aan een goede intellectueele ontwikkeling. Men geeft hun een taal mede, die zij al zeer spoedig weer zullen vergeten hebben.

Wat de Benedenwindsche eilanden betreft, heeft men te doen met kinderen, voor wie het Nederlandsch, waarin het onderwijs wordt gegeven, is een volkomen vreemde en zeer moeilijke taal, die zij buiten den schooltijd nooit hooren spreken. (Aldus het Koloniaal Verslag 1916, bladz. 12.) Wanneer men daar te veel nadruk legt op het aanleeren van het Nederlandsch, dan doet men eigenlijk precies hetzelfde alsof men in een gedeelte van ons land, b. v. in Overijssel of Gelderland, zou decreteeren, dat eerst Fransch moet geleerd worden en dat daarna aan de verdere ontwikkeling en opleiding van de jeugd in het Fransch moest worden gewerkt. Ik geloof, dat de resultaten, die men daarmede zou verkrijgen, inderdaad niet schitterend zouden wezen. Nu weet ik wel, en de Minister herinnert daaraan ook in zijn Memorie van Antwoord, dat er in Curaçao een zekere ruimte bestaat voor het gebruik van de volkstaal, het Papiementsch. Wanneer het noodig is, mag men de inlandsche taal gebruiken, maar de bij voorkeur gebruikelijke taal blijft het Nederlandsch.

Mijnheer de Voorzitter! Ik geloof, met den Minister, dat van die vrijheid ook dikwijls gebruik wordt gemaakt, maar, wanneer men bij de beoordeeling van de resultaten van het onderwijs te veel den nadruk gaat leggen op de resultaten, die bereikt zijn in het gebruiken van het Nederlandsch, dan werkt men niet in de goede richting, dan drijft men de onderwijzers aan om, ten einde te voldoen aan de beoordeeling, die hun te beurt zal vallen, te veel den nadruk te leggen op het Nederlandsch, en daardoor de ontwikkeling en de vorming van de jeugd naar de tweede plaats te verschuiven. Ik hoop, dat de Minister zich niet al te sterk zal blijven vastklampen aan een bureaucratische formule, om daarop door te werken, maar dat hij zich zal herinneren wat op het ten vorigen jare gehouden congres van Oostersch onderwijs is gezegd omtrent het gebruik van de voertaal en over de voordeelen, die er aan verbonden zijn, wanneer men de landstaal van de kinderen als voertaal gebruikt. Dat is betoogd door gezaghebbende menschen, die volkomen in staat zijn om daarover een juist oordeel te vellen, o. a. ook door den heer Boes, oud-inspecteur van het Indisch onderwijs. Ik beveel dus de argumenten, die daar zijn vooropgesteld ten gunste van de inlandsche taal als voertaal bij het onderwijs, aan den Minister ter zorgvuldige overweging aan.

Mijnheer de Voorzitter! Het eerste punt dat ik noemde was het subsidie voor het bijzonder onderwijs. Nu wordt de vraag, of de Minister bereid zou zijn verhooging van dat subsidie te bevorderen, eenvoudig afwijzend beantwoord. Wanneer ik nu zie, wie deze Memorie van Antwoord heeft onderteekend, dan vraag ik mij toch af, of dit nu dezelfde Minister van Koloniën is, die op het Congres dat ik zooeven noemde met zooveel warmte en met zooveel nadruk heeft gezegd, dat wij in Oost-Indië in onzen plicht als koloniale Mogendheid waren te kort geschoten, doordat wij in gebreke waren gebleven, te zorgen voor de ontwikkeling en de vorming van onze bruine broeders en dat alles moest worden gedaan om het verzuim te herstellen.

Mijnheer de Voorzitter! Die plicht, en ik erken met den Minister dat het een plicht is, zal toch wel niet minder gelden voor de bevolking van onze West-Indische dan voor die van onze Oost-Indische bezittingen, en dan gaat het niet aan eenvoudig maar te zeggen, dat men geen verder subsidie wenscht toe te kennen, alleen omdat een verhooging reeds in 1913 heeft plaats gehad. Men moet niet vragen of pas kort geleden het subsidie is verhoogd, maar of het subsidie voldoende is. In de kolonie Curaçao is het bijzonder onderwijs eigenlijk *het* onderwijs, niet dat men den voorrang daarvoor opeischt, maar omdat het op de Buitendistricten de oudste brieven heeft en men daar met het bijzonder onderwijs begonnen is vóór het staatsonderwijs, zoodat het verreweg de meeste uitbreiding heeft en vooral omdat het is het eenige, dat voor de groote meerderheid der bevolking, die Roomsch-Katholiek is, past. Nu is het subsidie, dat dit onderwijs ontvangt, onvoldoende om het in staat te stellen aan zijn roeping geheel te voldoen.

In het Koloniaal Verslag wordt er op gewezen, dat de klassen veel te groot zijn. Dit komt omdat het subsidie niet voldoende is om het benoodigde aantal onderwijzers te verkrijgen. Het subsidie, dat voor het bijzonder onderwijs wordt verstrekt, bedraagt op lange na niet de helft van de traktementen die genoten worden door de onderwijzers aan de openbare scholen. Om eenige cijfers te noemen, een onderwijzer eerste of tweede klasse, hoofd der school, heeft slechts aanspraak op een maximum van f 1100 en dan volgen de onderwijzers van bijstand eerste en tweede klasse met f 800 en van de derde en vierde klasse f 600 en f 400. Van dit subsidie nu moeten betaald worden niet alleen de reis, de kleeding en het voedsel van de onderwijzers die er heengaan, maar ook de kosten voor woningen die gesticht worden voor hen, de aankoop van grond om scholen te stichten en tallooze andere zaken meer. De subsidiën zijn dus volkomen onvoldoende en in ons Voorloopig Verslag wordt dan ook op het gevaar gewezen, dat men enkele scholen zal moeten sluiten, omdat men financiëel niet bij machte is om ze in stand te houden. En wat dan? Zal men die scholen vervangen door kostbare openbare scholen? Financiëel zou dit al een heel slechte politiek zijn. Op het oogenblik kost een kind aan de bijzondere school aan het Rijk f 9,25 tegenover iets minder dan f 75 voor een kind aan de openbare school. Men kan dus de subsidiën belangrijk verhoogen en nog op minder kostbare wijze dan door de openbare school voorzien in de behoeften van het onderwijs op Curaçao.

Maar, bovendien, wat zou het gevolg zijn? Indien men ging in de richting, dat de openbare school domineeren moet in de kolonie, dan zou daardoor onze geheele schoolstrijd in Curaçao in het leven worden geroepen, omdat het eenige onderwijs, dat het grootste gedeelte van de bevolking volgens haar geloofsovertuiging kan gebruiken, is het bijzonder onderwijs, dat daar bestaat.

Nog voor eenige dagen hebben wij hier in de Grondwet het beginsel aangenomen van financiëele gelijkstelling van het openbaar en het bijzonder onderwijs. Dit beginsel is aangenomen in de beide takken der Volksvertegenwoordiging als een beginsel van recht en gewetensvrijheid met bijna algemeene stemmen. Nu moet men mij niet misverstaan. Ik dring niet aan op een regeling, volkomen gelijk aan die, welke men thans hier zal ontwerpen, maar de Minister zal toch wel homogeen zijn met zijn ambtgenooten, die dit beginsel hier hebben voorgesteld, en bovendien is het een beginsel van gewicht, dat niet alleen voor Nederland, maar toch zeker ook wel voor onze koloniën zal gelden. Groote fundamenteele beginselen van onze politiek gelden zoowel voor het moederland als voor de koloniën en daarom moet in die richting worden gestuurd.

Nu heeft de Minister in zijn Memorie van Antwoord medegedeeld, dat de Gouverneur voornemens is een voorstel in te dienen tot herziening van de onderwijsverordening op Curaçao. Daarbij wordt echter met geen enkel woord gezegd, dat de quaestie van het subsidie daarbij aan de orde zal komen. Dit is zeer teleurstellend voor den Gouverneur, die reeds bij het voorstel, dat hij in 1913 aan den kolonialen raad van Curaçao heeft gedaan, er op wees, dat de aanvraag beperkt was met het oog op den financiëelen toestand van de kolonie. Zeer weinig bemoedigend is het voor den Gouverneur in deze Memorie van Antwoord niets anders te lezen dan een weigering van subsidie op grond, dat pas verhooging heeft plaats gehad en het is bovendien een vingerwijzing voor den kolonialen raad, die helaas toch al eenigszins hier verouderde begrippen schijnt te huldigen, in verkeerde richting.

Daarom zou ik wenschen, dat de *Minister een schrijven richtte aan den Gouverneur, om hem op het hart* te drukken bij zijn onderwijsvoorstellen ook in overweging te nemen, wat noodig is om de bijzondere school op Curaçao in staat te stellen aan haar roeping te voldoen.

Ik zou hem daarbij onder het oog willen brengen het beginsel van gelijkheid, dat hier als beginsel van recht en billijkheid door het Parlement met bijna algemeene stemmen is gehuldigd en ik zou het zoo willen inrichten, dat hij bij zijn voorstel aan den kolonialen raad het schrijven van den Minister als bijlage kon overleggen.

Voor financiëele moeilijkheden, wat de financiën van de kolonie betreft, behoeft men inderdaad niet terug te deinzen.

Wij hebben op de begrooting van de koloniën, als ik mij niet bedrieg, een tekort voor Curaçao van f 549,000, dat door Nederland wordt aangevuld, misschien is het nog meer. De kolonie Curaçao zou dus voorloopig, zoolang zij zich niet zoodanig ontwikkeld heeft, dat het tekort verdwijnt, daarin hoegenaamd niets betalen.

Financiëele consideratiën behoeven dus den Gouverneur er niet van terug te houden om behoorlijke subsidiën voor te stellen ten behoeve van het bijzonder onderwijs op Curaçao.

De heer **Pleyte**, Minister van Koloniën! Mijnheer de *Voorzitter*! Ik geloof niet veel *tijd* noodig te zullen hebben om den geachten afgevaardigde uit Gelderland van bescheid te dienen.

In de eerste plaats het gebruik van de Nederlandsche taal op de koloniale school.

De geachte afgevaardigde heeft aangehaald een oordeel van een van de inspecteurs van het inlandsch onderwijs op het verleden jaar hier ter stede gehouden koloniaal congres.

Het is voor den geachten afgevaardigde natuurlijk niet noodig er aan herinnerd te worden, dat toen uitsluitend het onderwijs in Aziatisch Indië aan de orde was en dat daar de toestanden daarom zoo anders zijn, omdat de bevolking daar een nationale taal heeft met een nationale literatuur, wat niet het geval is met de bevolking, die op de West-Indische eilanden woont.

Ik geef den geachten afgevaardigde volkomen toe, dat het op de school te geven onderwijs moet zijn maatschappelijk onderwijs, dat het er niet op aankomt om den kinderen een zekere hoeveelheid kennis bij te brengen omtrent een taal, welke voor hen naderhand toch een vreemde taal zal blijven. Ik geef toe, dat op Aruba en Bonaire het Papiëmentsch inheemsch is en dat dus voor de bevolking daar, waarvan niet kan voorzien worden dat zij later veel verder zal gaan dan het eiland zelf, het gebruik van het Nederlandsch van minder belang is.

Ik meen evenwel, dat het aan de Curaçaosche autoriteiten zooveel mogelijk moet worden overgelaten om dat onderwijs aan de kinderen te bieden, hetwelk het meest naar hun smaak en in overeenstemming met hun bevattingsvermogen is.

Ik stem toe aan den geachten afgevaardigde, dat op de Bovenwindsche eilanden de bewoners gewoonlijk Engelsch spreken en de mindere menschen, wier kinderen hoofdzakelijk de school daar bevolken, kunnen een groot deel missen van het onderwijs in het Nederlandsch, dat daar gegeven wordt. Ik zal dus dit punt nog eens in de ernstige aandacht van den Gouverneur aanbevelen.

In de tweede plaats heeft de geachte afgevaardigde gesproken over de bijdragen, welke van landswege gegeven worden aan het bijzonder onderwijs.

Het is wel eigenaardig dat, terwijl de eene geachte afgevaardigde uit Gelderland mij om mijn schoolpolitiek in Nederlandsch-Indië, ook ten aanzien van het bijzonder onderwijs, geprezen heeft, ik door een anderen geachten afgevaardigde om de schoolpolitiek ten aanzien van de West-Indische bezittingen word gelaakt.

Er schijnt eenig misverstand te bestaan.

In de eerste plaats moet in aanmerking genomen worden, dat de West-Indische koloniën eigen zelfbestuur hebben, dat alle initiatief dus moet uitgaan van de kolonie zelf, maar tot nog toe is van dat initiatief van de kolonie bij den Minister geen sprake geweest.

Wanneer de Gouverneur Nuijens mij zegt: zie eens, ik meen dat het noodig is voor de bevolking, maar de Koloniale Raad wenscht daarin niet mede te werken en ik verzoek u dringend om uw steun, dan staat het aan mij om dien knoop door te hakken, en te doen wat ik meen dat noodig is. Maar wanneer het initiatief niet uitgaat van den Gouverneur, dan ligt het niet op mijn weg om, zonder dat ik daarvoor eenig motief heb, wijziging te brengen in de subsidie regeling, welke in Curaçao bestaat.

Het initiatief moet uitgaan van de kolonie, in de eerste plaats van den persoon die daar belast is met de Nederlandsche Regeering. En ik kan den geachten afgevaardigde de verzekering geven, dat, zoolang ik nu de eer heb om Minister van Koloniën te zijn, tusschen mij en den Gouverneur van Curaçao op onderwijsgebied nog nooit een enkel punt van geschil is geweest. Die zaak is bij mij nog nooit aangebracht. Nu is de zaak in de Kamer gebracht, maar de opmerking, die in het verslag stond, was van anderen aard. Ik heb nimmer gehoord van pater Dahlhaus en ook monseigneur Vuylsteke heeft de zaak niet bij mij aangebracht. Het verschil van gevoelen was mij glad onbekend. Ik heb den geachten afgevaardigde uit Gelderland geantwoord en gezegd: toen de Gouverneur in 1913 het met den Kolonialen Raad aan den stok kreeg, heeft Minister de Waal Malefijt die subsidieverordening veranderd in den geest zooals hij meende dat noodig was, in den geest van den Gouverneur. Als de Gouverneur meent, dat de zaak op andere wijze moet geregeld worden, laat het initiatief van hem uitgaan: dat is het standpunt waarop de Minister zich heeft gesteld.

Vraagt nu de geachte afgevaardigde: wilt gij den Gouverneur geen aansporing geven? dan zeg ik: Neen, Mijnheer de Voorzitter, nu moet het verantwoordelijkheidsgevoel van den Gouverneur spreken. Dat zal misschien eenigszins geprikkeld worden als hij deze redevoeringen leest — die hem zullen worden toegezonden — maar ik moet den Gouverneur de gelegenheid geven in deze het initiatief te nemen.

Dat is mijn standpunt tegenover de vraag van den geachten afgevaardigde.

De beraadslaging wordt gesloten en het wetsontwerp zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Verhooging der Traktementen.

VOORLOOPIG VERSLAG.

1. Algemeen werd de indiening der voorstellen tot algemeene verhooging der bezoldigingen en toelagen der ambtenaren en beambten in deze kolonie met ingenomenheid begroet.

Vele leden vonden echter, dat de verhooging voor verscheidene ambtenaren niet ver genoeg gaat. Zij wezen op verschillende betrekkingen, waarvoor het daaraan verbonden aanvangstraktement lager is gesteld dan het tegenwoordige fixum. Waar de tegenwoordige traktementen over het algemeen veel te laag zijn — en dit niet alleen wegens de bijzondere tijdsomstandigheden, die over de geheele wereld haar schaduw werpen, maar vooral wegens de blijvende wijziging, die de toestanden op Curaçao hebben ondergaan door de hervatting der exploitatie van Santa Barbara en de oprichting op Curaçao van een petroleumraffinaderij — daar kan een regeling, waarbij de toekomstige aanvangstraktementen lager zijn dan de tegenwoordig te laag geachte fixa, niet billijk noch goed genoemd worden en dienen in dit opzicht eenige wijzigingen in het ontwerp gebracht te worden.

Eenige leden achtten de verhoogingen, die de ambtenaren bij het aannemen van dit ontwerp dadelijk als eersten of verderen termijn der periodieke verhooging zullen krijgen, te gering. Er bestaat, zoo betoogden zij, een noodtoestand, veroorzaakt door de duurte van schier alle artikelen van noodzakelijk gebruik, en die kan niet worden verholpen door het vooruitzicht op verhooging na 3, 6 of 9 jaren. Deze leden zouden dan ook gaarne zien, dat aan de ambtenaren terstond alle periodieke verhoogingen toegekend werden, waarop zij krachtens hun diensttijd in hun tegenwoordigen rang aanspraak zouden kunnen maken.

Eenige andere leden vreesden echter voor de uitvoering van dit denkbeeld een te groote uitzetting der uitgaven en zouden gaarne willen vernemen welk bedrag ongeveer hiermede gemoeid zou zijn.

Algemeen deed men echter aan het Bestuur het verzoek om te willen trachten de verhoogingen reeds met 1o. Januari van dit jaar te doen ingaan.

2. De rangschikking der betrekkingen in groepen nagaande, had het verscheiden leden getroffen, dat daarbij wel wat te weinig is gelet op de eischen van verantwoordelijkheid en kennis, die de verschillende betrekkingen stellen.

Om te beginnen met de eigenlijke bestuursambtenaren vond men, dat door de opvolgende verbeteringen, die de traktementen der ondergeschikte ambtenaren in den loop der laatste 8 of 10 jaren ondergaan hebben, alle verhoogingen bij de bezoldiging der zoogenaamde bureelambtenaren en der verantwoordelijke departementschefs uit het oog verloren zijn. Men wenschte vooral, met het oog op den zeer verhoog den levensstandaard en het belang om goede elementen naar den Gouvernementsdienst te trekken, niet te beknibbelen op de voorgestelde verhoogingen voor de bureelambtenaren, maar wilde wel doen uitkomen, dat het overal ter wereld en bij alle takken van dienst veel meer op de leiders dan op de ondergeschikten aankomt. Een goed en actief chef kan zelfs met zeer middelmatig personeel goede resultaten bereiken; waar echter het hoofd te kort schiet, daar kan men er op aan, dat zelfs met het beste personeel al heel weinig van den dienst terecht komt.

Afgezien van de opmerkingen, die in het vervolg van dit verslag speciaal omtrent enkele betrekkingen een plaats zullen vinden, wenschte men in het algemeen op de noodzakelijkheid te wijzen, dat in het bijzonder de ambtenaren, die verantwoordelijk zijn voor eenigen tak van dienst, beter bezoldigd moeten worden. Het mag, meende men, niet voorkomen, dat het aanvangstraktement van eenigen verantwoordelijken chef beneden het maximum van dat van een hoofdcommies is.

Ten aanzien van de onderwijzerstraktementen werd, mede naar aanleiding van eenige bij den Raad ingekomen adressen, het volgende opgemerkt.

Vele leden waren van oordeel, dat het belang van het onderwijs dringend eischt, dat de onderwijzers beter bezoldigd worden. Met het oog op de zooveel gunstiger voorwaarden, welke Nederlandsche onderwijskrachten in Indië en Suriname kunnen bedingen, vreesden zij, dat de lust om tegen traktementen, als hier betaald worden, naar onze kolonie te komen, bij de Hollandsche onderwijzers er langzamerhand wel geheel uit zal gaan; van keuze onder verscheidene sollicitanten zal er wel geen sprake meer kunnen zijn; men zal al blijde moeten zijn als er zich een sollicitant aanmeldt.

Andere leden wezen ook op de wanverhouding, die er bestaat tusschen de traktementen van de onderwijzers en van verschillende andere ambtenaren. Als voorbeeld werd door hen gewezen op een onderwijzer 4n. rang, die automatisch promoveert tot onderwijzer 3n. rang, en een adjunct-commies. De onderwijzer, die een tamelijk zwaar examen moet afleggen om benoemd te kunnen worden, valt in de groepen f 1500 — f 1600 en f 1600—f 1800 en de adjunct-commies, aan wien bij de wet geen enkele eisch hoegenaamd wordt gesteld, krijgt f 1800 — f 2000.

Ook de toelage voor het hoofdschap van een school achtte men te gering voor het meerder werk en de verantwoordelijkheid, die daaraan verbonden is.

In de voorgestelde regeling van de onderwijzerstraktementen kon men over het algemeen overigens geen verbetering voor de onderwijzers zien. Begreep men de nieuwe rang-indeeling goed, dan moet er in sommige gevallen zelfs achteruitgang te constateeren vallen, in zooverre dat de tegenwoordige maxima zijn gehandhaafd doch de minima verlaagd.

Men wilde om de regeling niet uit haar verband te halen hier geen bepaalde voorstellen omtrent de onderwijzerstraktementen doen, maar vertrouwde, dat het Bestuur vrijheid zal vinden om deze traktementen alsnog te herzien, opdat er werkelijk een verbetering kome, die meer recht doet wedervaren aan de betrekking van onderwijzer.

Gevraagd werd voorts waarom er voor een onderwijzer 1n. rang een personeele toelage van niet minder dan f 800 wordt voorgesteld. Is het juist, wat met het oog daarop vermoed wordt, dat er buiten de verordening om een andere classificatie is gevolgd, waardoor bedoelde onderwijzer in rang zou zijn terug gesteld?

3. Hand aan hand met de verbetering der traktementen moest, meende men, gepaard gaan eenige inkrimping van het bureelpersoneel en verlenging der kantooruren. Dat een kantoortijd, die reeds om twee uur des namiddags afgeloopen is, te kort is, behoefde, meende men, geen betoog, als men weet, dat het zakenleven in de stad tot over vier uur en later nog in vollen gang is. En dat bij een langeren kantoortijd het ondergeschikte personeel wat ingekrompen kan worden, is duidelijk genoeg.

Het argument, dat bij een vorige gelegenheid door het Bestuur tegen verlenging der kantooruren is aangevoerd, geldt slechts enkele kantoren en dan nog enkele ambtenaren. De meeste kantoren zijn om twee uur als uitgestorven. Voor betere bezoldiging mag wel een paar uren meer worden gewerkt.

4. Zooals reeds hierboven gezegd, zou men geen bezwaar maken tegen de voorgestelde verbetering der traktementen van de bureelambtenaren. Die traktementen zijn ook dan nog volstrekt niet te hoog en men hoopte zelfs, dat de omstandigheden zich eerlang wel zóó zullen wijzigen, dat de Raad gevergd zal worden tot verdere verhooging mede te werken.

Toch, meende men, was in verband met de verbetering der salarissen en der vooruitzichten de tijd aangebroken om eenige eischen te stellen, waaraan onze bureelambtenaren moeten voldoen.

Waar men van de hulponderwijzers (f 800—f 1200) een akte van bekwaamheid eischt, waarmede zij het dan nog nooit verder dan f 1200 kunnen brengen, daar mag wel ook voor een benoeming tot beambte eenige eischen worden gesteld. Het mag niet kunnen voorkomen, dat er elementen in het ambtenaarscorps komen, voor wie de laagste sport nog te hoog is en die toch als het ware automatisch opklimmen misschien tot commies met een salaris van f 2000 en meer. Het moet niet dikwijls noodzakelijk zijn, dat een jonge klerk commiezen-werk doet en een commies maar klerken-werk.

Eenige leden achtten het dan ook zeer wenschelijk, dat er bij bevordering eischen worden gesteld, waaraan de aspirant-ambtenaar zal hebben te beantwoorden, alvorens benoembaar te zijn tot eerste beambte. Zij gingen zelfs verder en wenschten twee opvolgende examens, het eerste een gemakkelijk examen, gemakkelijker nog dan dat tot verkrijging van het einddiploma aan een onzer M. U. L. O. scholen, waarmede de ambtenaar het dan zal kunnen brengen tot het maximum van 1e. klerk, n.l. f 1400, en een tweede examen met ietwat strengere eischen voor wat het Nederlandsch en enkele vakken, die van belang zijn voor de beoordeeling der algemeene ontwikkeling, betreft, doch dat altijd nog veel lichter zal zijn dan het onderwijsexamen.

Een regeling als hierboven aangeprezen zou, volgens de voorstanders daarvan, er zeer veel toe bijdragen om het peil van het corps koloniale ambtenaren te verhoogen. Zij zal stimuleerend werken op de jongelieden; de vlugge, bruikbare beambten zullen spoediger vooruitkomen; de lakscbe, energieloozen, wien het aan studielust ontbreekt, zullen het — wat dan ook billijk is — niet verder dan tot eerste klerk kunnen brengen.

Andere leden hadden geen hoogen dunk van de waarde van een examen als maatstaf van kennis. Hoe dikwijls ziet men — zoo betoogden zij — het niet gebeuren, dat personen, die bij examens een slecht figuur hebben gemaakt, zich later in het practisch leven verre onderscheiden boven hen, die hen op het examen geheel in de schaduw stelden.

Verscheidene van deze leden konden echter wel medegaan met het denkbeeld van het eerstbedoelde examen — het toelatingsexamen — verplichtend te stellen. Daardoor zou ten minste voorkomen worden, dat jongelieden, die niet eens behoorlijk Hollandsche brieven afschrijven kunnen, tot het corps zouden toegelaten worden om als bijloopers dienst te doen en andere wel geschikten in den weg te staan.

5. f 4000 — f 5000.

Men vroeg wat toch het motief kon zijn waarom het ambt van Gezaghebber van St. Martin hooger bezoldigd wordt dan van Gezaghebber van Aruba en Bonaire.

In alle opzichten zijn de laatstgenoemde eilanden belangrijker dan het eerstgenoemde; Aruba heeft 3, Bonaire 2 maal zooveel inwoners als St. Martin.

Logischer en billijker ware het den Gezaghebber van Aruba het best te bezoldigen.

Waar deze traktementen bij Koninklijk Besluit zijn vastgesteld, moest men zich bij de tegenwoordige regeling wel nederleggen, maar men vertrouwde, dat het Bestuur deze regeling wel onder de aandacht der Hooge Regeering zal willen brengen.

f 3000 — 4000.

Inspecteur der belastingen. Men wees er op, dat tot het jaar 1909 toe aan de betrekking van Controleur der belastingen (van invoerrechten en accijnzen en voor het eiland Curaçao alleen,) welke betrekking in gemeld jaar in die van de veel meer omvattende en veel hoogere eischen stellende betrekking van Inspecteur der belastingen is opgegaan, een traktement van f 3200 plus ongeveer f 1200 à f 1800 emolumenten verbonden is geweest. Waar de dienst der belastingen in de laatste vijf jaren bovendien zeer in belangrijkheid is toegenomen, daar kon men er zich niet mede vereenigen om deze betrekking geplaatst te laten in de groep, waarin zij nu ondergebracht is. Als in de hierarchie van het geldelijk beheer onmiddellijk volgende op de betrekking van Administrateur van financiën moest zij worden geplaatst in de groep f 4000 — f 4500.

Stadsgeneesheer. Omtrent deze betrekking en de andere geneeskundigen meenden de afdeelingen zich te mogen onthouden van uitvoerige betoogen met het oog op het feit, dat de regeling van den geheelen gezondheidsdienst toch eerlang aan de orde komt. Slechts deze opmerking wenschte men in het algemeen te maken, n.l. dat betrekkingen van de geneesheeren bij de ontworpen groepeeringen al heel laag zijn aangeslagen.

Postdirecteur. Ook met betrekking tot dit ambt kon men zich niet de ontworpen regeling niet vereenigen. Waar het tegenwoordig traktement f 3500 is, wat zeker niet te hoog is, moest een verbetering, die zou aanvangen met een beduidend lager traktement, geen verbetering geacht worden.

Nu de 1e. commiezen tot f 3000 en de hoofdcommiezen tot f 3500 kunnen komen, kon het niet anders dan dat de verantwoordelijke betrekkingen met minstens f 3500 moesten aanvangen. Men wenschte dus deze betrekking in de groep f 3500—f 4000 geranschikt te zien.

f 3000—f 3500.

De Koloniale Ontvanger had tot het jaar 1909 steeds een traktement, dat f 600 hooger was dan dat van den hoofdcommies. En zeer terecht, want die betrekkingen zijn waarlijk niet gelijk te stellen. Het zou niet aangaan die betrekkingen nu, wat het traktement betreft, gelijk te stellen. Men wenschte dus deze betrekking in de groep f 3500 — f 4000 geplaatst te zien.

Eenige leden bepleitten een betere salarieering van de betrekking van Havenmeester en Loods op Curaçao, welke betrekking er een is, die in andere landen hoog aangeschreven en goed bezoldigd is. De leden aan het woord betoogden, dat, wanneer de toestanden zich genormaliseerd zullen hebben en het bedrijf van de petroleumraffinaderij in volle werking zal zijn, de werkzaamheden van den functionaris zich beduidend zullen uitbreiden en achtten ook op dezen grond verhooging van de bezoldiging noodzakelijk. Zij meenden, dat een rangschikking van de betrekking in de groep f 4000 — f 4500 niet te hoog is.

f 2000 — f 2500.

Verificateur der invoerrechten en accijnzen 1ste klasse. Mede naar aanleiding van een bij den Raad ingekomen verzoekschrift, werd in overweging gegeven deze betrekking te rangschikken in de groep, waar zij, wat salarieering betreft, vóór de opvolgende verbeteringen in de bezoldiging der bureelambtenaren toe behoorde, n.l. in de groep der eerste commiezen f 2500 — f 3000.

Op den verificateur der belastingen, die in alle zaken den actieven dienst der belastingen betreffende, de aangewezen ambtenaar is om den Inspecteur bij te staan en te vervangen, rust een veel grootere verantwoordelijkheid dan op welken gewonen bureelambtenaar ook. Daarenboven is de werkkring een veel drukkere en stelt hoogere eischen. De terugstelling tot de groep der 2e. commiezen zou een onbillijkheid zijn.

Opzichter bij den Openbaren Gezondheidsdienst Men vond, dat deze betrekking, die toch moeilijk gelijk gesteld kan worden met de andere in dezelfde groep geplaatste betrekkingen, in een lagere klasse thuis behoort. Wat toch, zoo werd gevraagd, zit aan die betrekking vast, dat zij in een hoogere groep wordt geplaatst dan b. v. de onderwijzers 2n. rang?

f 1800 — f 2000.

Gevraagd werd of de tegenwoordige loods-titulair Van der Hoeven onder deze groep valt. Het kwam verscheidene leden voor, dat diens werk wel een betere belooning vereischte dan hier is bepaald.

f 1200 — f 1400.

Gevraagd werd of de betrekking van Hypotheekbewaarder op Curaçao wel met die van 1e. klerk mag worden gelijk gesteld. Aan de betrekking is een verantwoordelijkheid verbonden, die niet te gering mag worden geschat en daarenboven is de werkkring vrij wat drukker dan die van de meeste klerken.

f 700 — 800.

Gevraagd werd of het Bestuur reeds het oog heeft op een persoon om als onderwijzer in de zeevaartkunde op te treden en of die persoon in het bezit is van de stuurmansakte.

6. Ten slotte werden nog de volgende algemeene opmerkingen gemaakt.

Ten aanzien van de traktementsregeling van het politiepersoneel wenschte men zich voorloopig zijn oordeel voor te behouden tot dat het reorganisatie-ontwerp aan de orde zal zijn.

De bezoldiging van het lager personeel der Douane leek onvoldoende, vooral met het oog op de verleiding, waarin die beambten zoo gemakkelijk kunnen worden gebracht.

Verlangd werd op de begrooting een bedrag uit te trekken voor vergoeding aan de praktizijns voor kosteloozen rechtskundigen bijstand aan onvermogenden.

In overweging werd gegeven om bij geringe verhoogingen als van f 100 niet het stelsel van periodieke verhoogingen in te voeren, maar de traktementen op het maximum vast te stellen. Die verhoogingen zijn te onbelangrijk om nog te worden verdeeld over een tijdvak van 6 jaren en in 3 termijnen, waarvan twee van slechts f 25 's jaars.

Afgescheiden van de voorafgaande opmerking vond men, dat de betrekkingen van Quarantaine-geneesheer op Curaçao, Directeur van het krankzinnigen-gesticht en van het gesticht voor melaatschen op Curaçao en Geneesheer van het gesticht voor melaatschen op Curaçao te hoog staan, om beloond te worden met periodieke verhooging van: voor den eerstgenoemde van f 50 's jaars en voor de twee laatstgenoemden van f 25 's jaars.

Gevraagd werd hoe het zit, dat, terwijl de vergoeding voor het houden van een dienstpaard of automobiel op de benedenwindsche eilanden op f 350 is gesteld, voor de districtmeesters op Curaçao, die elk één automobiel houden, een vergoeding van f 700 wordt voorgesteld.

Tegen de aangevraagde credieten voor het Departement van Openbare Werken hadden de afdeelingen geen bezwaar.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 17n. Juli 1617.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.
EDWIN SENIOR.

Een kunstenaar die bidt.

Indien het zoo weidsch klimmende leven van onzen grooten katholieken kunstenaar dr. P. J. H. Cuypers, besloten ware met de hulde, waarmee Nederland zijn genie onlangs verheerlijkte in het Rijksmuseum, dan hadde hem de vereering van menschen moeilijk een luisterrijker bekroning op aarde kunnen toedenken, een luisterrijker bekroning van zijn leven en een christelijker van zijn kunst! Want waar de worp van zijn genie den grootschen kunsttempel heeft geschapen, in de eerhal zelf van dit epos, dat rijst uit een visioenaire orde van steenen en gebeitelde, geschilderde, harmonieus geheven ruimten, heeft hij ten overstaan van onze verleden kunst, die haar ondoofbare lichten langs de galerijen-wanden laat gloeien, en van de levende kunstenaars, gezagdragers en aanzienlijkste landgenooten, bijeengekomen om hem hun bewondering uit te spreken, een geloofsbelijdenis afgelegd, die men het lofgebed zijner kunst kan noemen.

Ik zou meenen — sprak hij, en zijn oude, verwonderlijk krachtige stem drong ver door belendende zalen, waar zij de gouden eeuw van Holland opriep om mede te bidden — ontrouw te zijn aan de beginselen, door den voorzitter van het Comité straks in mij geprezen, indien ik niet openlijk erkende en uitsprak, dat mijne dankbaarheid op dezen dag tot hoogste voorwerp heeft God, den Gever van alle goed. En dat, wanneer ik op het gebied der Kunst iets goeds heb kunnen tot stand brengen, de eer daarvan op de eerste plaats toekomt aan den grooten Bouwmeester en Kunstenaar, wiens wijsheid en goedheid de talenten onder de menschen verdeelt, en wiens heerlijkheid zich afspiegelt in de werken zijner handen, hun tot voorbeeld gegeven bij het beoefenen der beeldende kunsten. Hem zij dank voor de gaven, mij toebedeeld; voor den werklust, die mij den arbeid steeds leerde beschouwen, niet als een last, maar als een genot; voor de levenskracht, die het mij mogelijk maakte vér over de grens van het gewone menschenleven mijn arbeid te rekken; voor de bezieling, die mij het ideaal der schoone kunst deed zoeken en vinden in Hem-zelf, de onvergankelijke bron van al wat waar en goed en schoon is."

Een kunstenaar, die bidt!

En zoo ontroerend was het getoon van den negentigjarige, die als een kind daar stond om zijn Vader te danken voor de vonken van het genie, welke de Ware, Goede en Schoone onder de schepselen werpt en waarvan deze bidder een der schoonste had opgevangen, dat geloovenden en niet geloovenden, dwepers met de kunst-om-de-kunst en talenten, worstelend met de eeuwigheid, als bedwelmd schenen door het gevoel over de grootheid van dit nederig gebed door een geniale onder de hunnen, dien zij met tranen in de oogen minutenlang toejuichten. Iets van het eeuwige schoon was hun voorbijgegaan en had hen geraakt!

Een kunstenaar, die bidt!

Hij kòn bidden, want geheel zijn oud-testamentisch leven heeft zijn kunst gebeden. Zijn kerken bidden en doen bidden, gelijk in de oude kathedralen, wier schoonheid geen zoo diep als hij heeft begrepen, de middeleeuwen blijven bidden.

Een kunstenaar, die bidt!

Het was een te zeldzame gebeurtenis in het openbare leven onzer kunstenaars, maar hoe harmonieus en als iets geheel natuurlijks openbaarde zich plotseling dit kinderlijk spreken van een begaafd schepsel tot zijn Schepper te midden van deze omgeving, die de schoonheid bewaart welke de Nederlandsche geslachten hebben geschapen in de oogenblikken, dat de visie hen ophief en den Oorsprong der schoonheid het meest nabij bracht. Want het schilderlijk genie van Holland, Rembrandt, die den Bijbel schilderde, en zijn dichterlijk genie, Vondel, wiens verzen het Katholicisme tegelijk bezingen en verdedigen, hebben gebeden. En met hun baden de ambachtskunstenaars, die in de Museum-kabinetten de flonkeringen van hun handwerk hebben achtergelaten; de houtsnijders, de goudsmeden, timmerlieden, glasbranders; en met hen de staatslieden, geleerden, wijsgeeren, de togadragers, wier beeld hier nog menigvuldig in Huig de Groot schrijdt, Huig de Groot op weg naar Rome; en met de dichters van de oude eeuwen, met dat geestrijke kind, Bredero, verspiller van genade, maar teruggekeerde verloren zoon, die in prachtige verzen zijn berouw schreide; met Jan Luyken, die op de groote christelijke waarheden zoo simpel en oprecht uitvloog, baden dr. Cuypers na de mede-kunstenaren van zijn eeuw en mede-emancipatoren van het Katholicisme, die in

borstbeeld de eerehal van het Rijksmuseum sieren: Alberdingk Thijm, dr. Schaepman, Vict. de Stuers, wier tradities hij blijft voortzetten, nadat hij ze met hen heeft gemaakt.

Een kunstenaar, die bidt!

Gij, die zijn kunst deelt en niet zijn geloof, en die zijn genie vereert, maar de beginselen gering acht, waarin het tot de hoogste orde opklimt, — wanneer zult gij in u zelf de aandoening ervaren der biddende scheppingskracht, wier schoonheid u eergisteren kreten van gevoel heeft ontlokt? Want, wat deze negentigjarige deed, was niets anders dan wat de groote klassieken deden, de tempelbouwers der oudheid; de dichters Aeschylos en Sophocles, die de eeuwige beschikkingen in de menschelijke tragediën liet ingrijpen, de oprichters der bazilieken, die baden, de hymnezangers die baden, Fra Angelico, die knielend schilderde en bad, Calderon, Milton, Beethoven, die biddend den lofzang der kunst voortzetten door alle eeuwen. Wanneer zult gij o moderne kunst, worstelend om het licht, uw stem mengen in het psalmgezang, waarvan pas de toon in de hal van het Rijksmuseum heeft geklonken ter eer van Hem, die de schoonheid ordende in maat en harmonie, en uw „ideaal zoeken in de onvergankelijke Bron van al wat waar en goed en schoon is?......”

De Tijd.

De werkingsduur van anti-cholera-inspuitingen.

Over den werkingsduur van inspuitingen tegen cholera vinden we in „Kosmos” een interessant artikel van dr. Spier. Men kan nu reeds zeggen, schrijft hij, dat de zoo gevreesde oorlogsziekten als typhus, cholera, pest, enz. ons gespaard gebleven zijn, dank zij het hygiënisch inzicht, dat niets tot haar voorkomen en bestrijding nagelaten heeft. Hierbij hebben de inspuitingen een belangrijke rol gespeeld.

Thans zijn eenige data verzameld over den duur van deze beschermende inspuitingen, opdat deze, na uitgewerkt te zijn, herhaald kunnen worden. In tegenstelling met vroegere mededeelingen staat het vast, dat de beschermende energie van de injectie tegen de cholera beperkt is tot ongeveer 4 maanden.

Bij herhaling van de inspuiting is dan één injectie in plaats van de vorige drie voldoende, daar het weerstandsvermogen van het lichaam tegen cholerabesmetting door de systematische inspuiting zeer verhoogd wordt. In 1915 stierven nauwelijks 0,27 van de verplegeden in het Oostenrijksch-Hongaarsche leger. Tijdens den zomer was dit cijfer ondanks den doormarsch door totaal besmette streken nog lager terwijl bij de civiele bevolking talrijke choleragevallen met een hoog sterftecijfer tot 60 pCt. voorkwam. Sindsdien zijn de Duitsche legers aan het Russische en Italiaansche front vrij van de ziekte en dat dank zij inenting tegen de cholera.

Zeebrugge.

Men vraagt zich dikwijls af waarom de Engelsche oorlogsschepen dit nest der Duitsche onderzeeërs niet vernietigen. Doch hieraan zijn zooveel moeilijkheden verbonden, dat 't ontwerp lastig te verwezenlijken is. Het vernietigen van de Duitsche stellingen en aangelegde kommen door de vloot zal steeds een onbegonnen werk blijven, want nog nooit heeft men een vloot gekend die tegen een welingerichte landverdediging op kon. En de Duitsche verdediging van Zeebrugge wordt uitstekend waargenomen. De Duitsche batterijen om Zeebrugge geplaatst, bestaan uit stukken van 305. Zij hebben een draagkracht van 33 kilometers. Ze kunnen zooveel te beter mikken, omdat de schepen duidelijk te onderscheiden zijn, wijl de Engelsche vloot op den tast het Duitsche vuur moet beantwoorden. Men heeft dan ook afgezien de aanvallen langs zee te bestendigen om een uitslag van uit de lucht te beproeven. Van daar die dagelijksche bombardementen door de verbondene vliegers, maar de uitslagen hebben aan de verwachtingen niet beantwoord. Wanneer een vliegers-escadrille in aantocht is, kunnen de onderzeeërs onderduiken of gaan schuilen in de vaart naar Brugge. En de verbondene vliegers hebben het boven Zeebrugge niet plezerig, want om en om staat het vol van Duitsche verweerbatterijen tegen vliegtuigen.

DE OORLOG.

Heel duidelijk zijn de telegrammen niet, en allerminst volledig. Maar we kunnen er toch zooveel uit opmaken, dat Duitschland een geweldigen crisis doormaakt.

Het Duitsche volk is den oorlog moe, meer dan moe. Het lijdt te veel honger en gebrek. Dat is op den duur niet vol te houden.

Langzamerhand kreeg in den Rijksdag de partij, welke voor den vrede is, de overhand.

Zij eischte van den Rijkskanselier een ronde en duidelijke verklaring, dat alle plannen van annexatie en schadeloosstelling zouden worden prijsgegeven. VON BETHMAN-HOLLWEG wilde daar echter niet van hooren en beriep zich op het gezag van VON HINDENBURG en LÜDENDORFF. Het baatte niet. De Rijksdag weigerde eenvoudig de noodige credieten om den oorlog verder door te zetten.

Toen kwan de Keizer er bij te pas. De Kanselier en de Minister van oorlog namen hun ontslag. De Keizer beloofde heel veel, ook algemeen stemrecht, en liet ook de Kroonprins deze beloften onderteekenen als een waarborg voor de toekomst, dat de gedane concessies ook door den toekomstigen Keizer zouden worden gehandhaafd en erkend.

Of hiermee de crisis werd opgelost?

De ontevredenheid in Duitschland is groot.

Als de vrede niet spoedig komt, zal het volk niet langer zoet gehouden kunnen worden met politieke concessies. Het verlangt brood om zijn maag te vullen, en, zoo de oorlog nog lang duurt, vreest men een algemeenen hongersnood.

Maar de Duitsche Keizer schijnt nu wel alle annexatie en eisch tot schadeloosstelling te hebben laten vallen. De Entente echter is nog ver van vredesgezind.

Amerika heeft hen weer sterk gemaakt, nu willen zij doorzetten ook.

Berichten uit de Kolonie.

Zilveren Jubilé.

Eergisteren vierden de Eerw. Zusters M. LUDGERA en M. ALCANTERA hun Zilveren Professiefeest.

De Eerw. Zuster M. LUDGERA, (GERTRUDA SOETER), werd geboren te Zevenaar den 8en Juli 1866. Zij trad in de gemeente den 28en October 1889 en ontving het religieuze kleed den 19en Maart 1890. Zij legde hare H. Geloften af den 19en Juli 1892 en vertrok den 11en Juli van het volgende jaar naar Curaçao.

* *
*

De Eerw. Zuster M. ALCANTERA, (ADRIANA KERREMANS), werd geboren te Dongen den 15en Juni 1861. Zij trad in de gemeente den 20en Mei 1890 en ontving den sluier den 8en Sept. 1890. Zij legde hare H. Geloften af den 19en Juli 1892 en vertrok eveneens den 11en Juli 1893 naar Curaçao.

Beide Eerw. Zusters waren in die 24 jaren ijverig werkzaam op Zaquito, Monte-Christo en het St. Elisabeths-Gasthuis.

Onze hartelijke gelukwenschen.

Hr. Ms. Zeeland.

Deze Nederlandsche gepantserde kruiser is Zondagmiddag voor Bonaire gekomen en heeft daar schietoefeningen gehouden. Woensdagmorgen liep het oorlogsschip onze haven binnen na het wisselen der saluitschoten.

Het verblijf in onze haven zal slechts van korten duur zijn. Reeds Dinsdag verlaat de *Zeeland* ons en vertrekt naar Colon, Panama, San Francisco, Honolulu en Japan. Misschen wordt Oost-Indië ook nog bezocht.

Welkom!

De Zeereerw. Pater FR. HENDRIKS, Pastoor van de Playa van Bonaire, heeft van de vriendelijke gelegenheid gebruik gemaakt en is met het Oorlogsschip hierheen gekomen.

***

Na een reis van 44 dagen kwamen Donderdagmiddag met de *Commewijne* hier behouden aan de Zeereerw. Paters TH. J. VAN SADELHOFF en M. G. DAHLHAUS. In New York moesten ze 13 dagen wachten op een scheepsgelegenheid per Hollandsche boot.

Wij heeten HH. EE. WW. hartelijk welkom.

Koloniale Raad.

De HEG. Heer Gouverneur heeft drie Ontwerpen bij den Raad ingediend omtrent de verloven.

Het eerste Ontwerp behandelt: de *vrijstelling van dienst* wegens jaarlijksche vacantie, of korte afwezigheid wegens familie-aangelegenheden etc.

Verloven buiten bezwaar van den Lande kan de Gouverneur toestaan voor zooveel de belangen van den dienst dit naar zijn oordeel gedoogen. De duur wordt naar omstandigheden door den Gouverneur geregeld. Telkens voor een termijn van zes maanden kan dit verlof worden verlengd en wel, bij verblijf in *Amerika* door den Gouverneur, bij verblijf *buiten Amerika* door den Minister van Koloniën.

Binnenlandsch verlof kan door den Gouverneur verleend worden wegens langdurigen dienst of wegens ziekte. Alle ambtenaren kunnen ervan gebruik maken, evenwel wordt het voornamelijk voorgesteld met het oog op de ambtenaren, die thans volgens de nieuwe regeling geen recht op buitenlandsch verlof wegens langdurigen dienst zullen hebben.

Behoudens goedkeuring van den Gouverneur kunnen zij dit binnenlandsch verlof in het buitenland doorbrengen, in een land naar keuze.

Na zes jaren onafgebroken dienst kan men binnen de Kolonie tot ten hoogste *twee maanden* en buiten de Kolonie tot ten hoogste *vier maanden* binnenlandsch verlof krijgen.

Verlof wegens ziekte kan worden verlengd.

Buitenlandsch verlof met verlofsbezoldiging en overtochtskosten kunnen slechts genieten ambtenaren wier traktement ten laste is der Koloniale Begrooting en die van een vaste aanstelling voorzien, naar de Kolonie werden uitgezonden ten behoeve van 's Lands burgerlijken of militairen dienst, of, zoo zij niet uitgezonden ambtenaren zijn, wier bezoldiging fl 2000 of meer bedraagt.

Ook dit verlof kan, behoudens goedkeuring van den Gouverneur, worden doorgebracht in een land naar keuze buiten de keerkringen.

Na ten minste *zes* jaren onafgebroken dienst in West-Indië kan verlof worden verleend voor den duur van *acht* maanden. Na meer dan zes jaren dienst kan voor elk jaar boven de zes een maand bijgeteld worden tot ten hoogste een vol jaar verlof. Wegens ziekte kan dit verlof tot hoogstens 2½ jaar worden verlegd.

Buiten bezwaar van den Lande kan Buitenlandsch verlof om bijzondere redenen worden verlengd, overeenkomstig het oordeel van den Gouverneur.

Het tweede Ontwerp regelt de verlofbezoldiging.

Overgangsbepalingen zorgen er voor, dat alle reeds met verlof zijnde ambtenaren hun verlofsbezoldigen volgens de bestaande regeling zullen blijven genieten, en dat de oude verlofsbezoldiging ook van kracht blijft voor het éene verlof wegens langdurigen dienst na het invoeren van de nieuwe regeling nog krachtens de oude verleend zal kunnen worden.

Het derde Ontwerp regelt het verleenen van wachtgeld en onderstand aan ambtenaren die hun post verliezen, omdat die opgeheven wordt terwijl zij nog niet in de termen van pensioen vallen, of die, met verlof zijnde, langer dan 2½ jaar ziek zijn en dus geen verlofstraktement meer ontvangen kunnen.

Ook kan onderstand worden verleend aan ambtenaren, die geen recht op pensioen hebben, en minstens tien jaren het Gouvernement hebben gediend.

Straatschenderij.

Zaterdagavond omstreeks elf uur had er in het *Vagevuur* een onverhoedsche aanval plaats op het huis van zekeren JOHN BOELBAAI. De menschen lagen rustig te slapen, toen plotseling meerdere kerels met groot geweld op de deur bonsten en die met geweld wilden openen.

Met mannennacht beproefden zij de deur te forceeren, wat echter niet gelukte. De sporen van deze krachttoer zijn nog duidelijk aan het huis te zien.

De bewoners begonnen uit alle macht te schreeuwen en om hulp te roepen.

Toen trokken de kerels af, na eerst nog met groote steenen op het dak te hebben gegooid.

Plagerij, bangmakerij? Wraakneming?

We konden er niet achter komen.

Havenwerken.

Gisterenmorgen is er op den zandzuiger werkstaking uitgebroken. Er wordt hooger loon gevraagd.

El Imparcial.

Deze geachte Collega is gisteren zijn 44sten jaargang ingetreden, met welk verblijdend feit wij hem van harte gelukwenschen.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Rosalina Acive, Feolinda de Arria Ruiz, Auro Camargo, M. Camblor & Co., C. Fr. Z. Caracristi, Emma y Petronilia Coster, Estela de Duran, Leslie C. Flewelling, Luis Guisepe, Virginia Hansen, Hazell & Co., Juliana Inazo, Teresilia Mel, Mukel & Lover, Samuel Pinto, Lucia Rodrigues, Miles Bertine Staman, Martili Steba, W. ten Brink, C. A. Verhey.

Aangeteekende stukken: Dr. Ph. F. de Haseth Möller, M. B. de Lange-de Bruyn, Mariano Guzman, Hop Lee 2, S. Martis, R F Muskus, A R Rieterss [rebut].

Drukwerken: Pedro Davila, N Baron, L C Smith, Familie Wansing.

Officieele berichten.

Aan den klerk J. F. K. Perret Gentil is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

De vastgestelde quarantaine maatregelen tegen schepen, komende van Maracaibo zijn opgeheven.

De kommies 2e klasse der belastingen alhier R. H. Schotborgh is uit 's lands dienst ontslagen.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 21 Juli 1917.

AARDNOTEN (Pindas) per KG........	—
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f 0.80
DIVIDIVI per K,G......................	„ 0.07½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.40
id. per KG. 2e kw.	„ 0.30
HUIDEN per K.G........................	„ 0.80
GEITENVELLEN per K.G.............	„ 2,00
WOL per K.G.............................	„ 0,25
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.80
BEENDEREN per K.G..................	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.............	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa).	
Kwaliteit No, 1............per dozijn	„ 3.37½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3,50
„ „ 2 „ „	„ 4.50
„ „ 3 „	„ 6.12
„ „ 3 „ „	„ 6.30
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„ 6,20
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„ 7.20
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„ 12
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ 1 van 25 c.M. of minder	
STROOHOEDEN (latal):	f.
Kwaliteit X per dozijn......................	fl 1,25
Kwaliteit XX per dozijn..................	fl 1 87½

Nederland.

De ontbinding der Staten-Generaal en de Verkiezingen.

Het St. bl. no. 402 bevat een koninklijk besluit van den 19den Mei betreffende de sluiting van de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal en de ontbinding van de beide Kamers.

Art. 1. Onze minister van staat, minister van binnenlandsche zaken, wordt gemachtigd om van Onzentwege de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal te sluiten in eene vereenigde vergadering der beide Kamers op Donderdag den 24sten Mei 1917, des namiddags te drie uren.

Art. 2. De Eerste en de Tweede Kamer der Staten-Generaal worden ontbonden met den 27sten Juni 1917.

Art. 3. De verkiezingen van de leden der Eerste Kamer zullen plaats hebben op Donderdag 14 Juni aanstaande.

Onze commissarissen in de onderscheidene provinciën worden gemachtigd de Staten hunner provinciën te dien einde in buitengewone zitting op te roepen.

Art. 4. De verkiezingen van de leden der Tweede Kamer zullen plaats hebben op Dinsdag 5 Juni aanstaande; de stemming, zoo noodig, zal plaats hebben op Vrijdag 15 Juni aanstaande en de herstemming, zoo noodig, op Vrijdag 22 Juni daaraanvolgende.

Art. 5. De eerste samenkomst van de nieuwe Kamers zal plaats hebben in vereenigde vergadering op Donderdag 28 Juni aanstaande.

De sluiting van de zitting der Staten-Generaal op a. s. Donderdag zal geschieden in het gebouw der Tweede Kamer.

Op de gebruikelijke wijze zal minister Cort van der Linden zich van het koninklijk paleis naar het Kamergebouw begeven om de zitting namens de koningin met een rede voor gesloten te verklaren.

Hoogstwaarschijnlijk zal de eerste samenkomst der nieuwe Kamers in vereenigde vergadering, op Donderdag 28 Juni, in de Grafelijke zalen plaats vinden.

Wat de Kranten zeggen.

De Groudwetsherziening is in eerste lezing geslaagd. Woensdag nam, zooals gemeld, de Eerste Kamer de voorgestelde verandering met algemeene stemmen aan. Na goedkeuring door H. M. de Koningin en afkondiging der wet worden beide Kamers krachtens art. 195 de Grondwet ontbonden en de nieuwe Kamers, die ingevolge het accoord der politieke partijen vrijwel uit dezelfde leden zullen bestaan als de thans zittende, zullen elk met twee derde der uitgebrachte stemmen zich vóór de herzieningsvoorstellen, zooals zij thans luiden, dus zonder er iets aan te veranderen, moeten verklaren, wil de Grondwetsherziening definitief tot stand komen.

De „Tijd” (R. K.) zegt:

„Nu van onoverkomelijke bezwaren óók in de Eerste Kamer niet is gebleken, kan men wel zeker ervan zijn, dat de herzieningsprocedure een normaal verloop zal hebben en in de tweede helft van dit jaar de veranderingen „plechtig” zullen worden afgekondigd en bij de Grondwet gevoegd.”

Het „Huisgezin” (R. K.) vergelijkt de revisie van nu met die van 1887.

„In 1887 waren niet uitsluitend kiesrecht en onderwijs bij de herziening der Grondwet aan de orde, maar zij vormden van het herzieningswerk toch twee belangrijke hoofdstukken.

De, betrekkelijk beperkte, verruiming van het kiesrecht stuitte toen op krachtig verzet, en de herziening van het onderwijsartikel, in de Tweede Kamer aanvaard, leed in de toen overwegend liberale Eerste Kamer zelfs schipbreuk.

Nu is het algemeen kiesrecht er in de beide takken der volksvertegenwoordiging met vlag en wimpel doorgegaan.

En de financieële gelijkstelling van het bijzonder en het openbaar onderwijs werd in de Tweede Kamer slechts door een enkelen eenzame van Kappeyne's geslacht afgewezen.

Wat een verandering en wat een vooruitgang tusschen 1887 en nu.

Ten deele is wat nu verkregen werd, en de wijze waarop het werd verkregen, aan bijzondere omstandigheden te danken.

Maar de diepere grond van het welslagen is te zoeken in de ontwikkeling van het rechtsbesef.

Zij spreekt zich ook uit in het verbreken der staketsels, door Van Houten tegen het kiesrecht opgericht.

Maar zij blijkt vooral in de schier algemeene gezindheid om aan het bijzonder onderwijs recht te verschaffen en de bevoorrechting der openbare school te doen ophouden."

Ook het „Centrum" (R K.) vergelijkt de twee herzieningen:

„De minister-president beriep zich bij de beraadslaging niet zonder reden op de kentering, welke zich ten aanzien van den schoolstrijd heeft doen kennen in verzoenenden geest, en waarvan hij verwacht, dat zij ook bij de uitwerking van art. 192 haar invloed zal doen gelden.

Die kentering is inderdaad onder den drang der feiten en den spoorslag der openbare meening, een waarborg van overwegend belang.

En hoezeer de positie van Rechts sinds de vorige Grondwetsherziening — die, welke in 1887 tot stand kwam — is versterkt, daarvan geeft de wijze waarop thans het nieuwe art. 192 in de Eerste Kamer erdoor ging, wel een zeer welsprekend getuigenis.

Toen had Links de meerderheid in die Kamer en zij verwierp het gewijzigde onderwijsartikel met groote meerderheid, op gevaar af van de geheele herziening te doen mislukken.

Thans was er geen enkele stem tegen en werd ook door de socialisten — deze laatsten waren dertig jaren geleden nog een onbekende verschijning in ons Parlement — de nieuwe redactie van art. 192 zonder protest aanvaard.

De tijden zijn inderdaad wèl veranderd en de Rechterzijde heeft, wat deze herziening der Grondwet betreft, alle reden tot voldoening."

De veenbrand in Drenthe.

De ramp in de Drentsche venen is, volgens de nader ingekomen berichten, nog grooter dan eerst werd gemeld. Het aantal afgebrande huizen nadert de 150; naar schatting zijn reeds meer dan 35 millioen KG. turf verloren gegaan.

Het hevigst geteisterd is de streek van Exloërmond, Valthermond en Weerdingermond.

In Valthermond zijn niet minder dan 16 dooden te betreuren, uit één familie acht. Anderen beweren, dat het aantal slachtoffers 19 is. Hoe dit zij, er worden nog personen vermist, die waarschijnlijk zijn omgekomen.

In het geheel zijn vier schepen min of meer vernield, n.l. van Karel Kosmeijer, Veendam; G. de Vries te Leeuwarden; Albert Brands te Groningen en Harbert Zuidema te Hoogezand. Het ergst is de vernieling der schuit van schipper Brands' waarop zich 8 personen bevonden, die allen zijn omgekomen. De „Msdb.', meldt, dat beweert wordt, dat Brands geen kans tot ontkomen meer ziende, tot de kinderen moet gezegd hebben: „Vlucht in het achterschip, wij gaan voor in." Indien dit juist is, laat zich het feit zeer goed verklaren, dat de marechaussées slechts wat verspreid liggende kinder—beenderen hebben gevonden. Aangeblazen door een krachtigen wind, brandde het nog voor-in, toen de lugubere arbeid onder het achterdek werd verricht. Als het schip, dat helaas volgeladen was, straks zal zijn uitgebrand, zal het onderzoek uitwijzen of het geheele gezin is omgekomen. Vermoed wordt, dat ook enkele duizenden guldens mede zijn verloren gegaan.

Verder zijn de lijken gevonden van den 35-jarigen veenarbeider J. Herder en het oude echtpaar Oosterloo. De 4- en 6-jarige knaapjes van den arbeider D. v. d. Ley zijn eveneens in de vlammen omgekomen. De moeder bekwam ernstige brandwonden; de man is niet ernstig gewond. Ofschoon zijn echtgenoote met brandwonden overdekt aan beenen, armen en aangezicht is gevonden, verkeert ze niet in levensgevaar. In de zee van vuur en gloed heeft ze haar moederhart nog laten getuigen. De angst, welke haar overviel, gaf haar nog de kracht om het meisje van twee jaar weg te drukken in haar deken. Ook het kind leeft en zal het wel halen.

De verwarring onder de bevolking is algemeen; de schade aanzienlijk. De bevolking, die voor het vuur gevlucht is, is te Emmen, Exlo en andere naburige plaatsen ondergebracht.

Naar wij vernemen zal de Commisaris der Koningin in Drenthe het Provinciaal Centraal Comité voor hulpverleening bij rampen van Algemeenen aard bijeenroepen.

— Ook in de provincie Groningen brandt het veen. De „Veendammer Ct." meldt:

Door den verstikkenden rook, uren en uren in den omtrek, is het onmogelijk op dit oogenblik een juist overzicht van den ramp te geven. Ook in het veen te Alteveer is brand uitgebroken, die groote afmetingen aanneemt. Den geheelen namiddag zijn de plaatsen Wildervank en Veendam, dus op drie uren afstand van den brand, in een dichten rook gehuld.

In de venen bij Westerstede, (in Oost-Friesland) woedt insgelijks een ernstige veenbrand. Meer dan 340 HA. veen zijn door het vuur aangetast. De turfgravers moesten vluchten.

Men meldt uit Valthermond aan de „N. R. Ct.":

Fietsende door Valthermond, dat geheel in de lengte langs de kanalen is gebouwd, komt men eerst door een gedeelte, waar de brand niet gewoed heeft. Daar liggen mannetje aan mannetje de schepen vol geladen met huisraad van de honderd — men spreekt hier van 120 — daklooze gezinnen. Hier en daar ziet men een familie trekken, op den kinderwagen de noodzakelijkste zaken gepakt, een geit aan het touw. Sommigen zitten aan den weg in het gras koffie te drinken, de vrouw schilt aardappelen en de man leest het weerbericht voor uit een der nieuwsbladen aan de belangstellende zoons en dochters, want hoe de wind zal waaien — dat is een voornaam punt. Zal hij het smeulende vuur weer aanwakkeren, of zal hij zich kalm houden en zoo den blusschingsarbeid begunstigen? De machine, die water in de veenputten moet pompen, is defect geraakt — een groote tegenslag. Men ziet echter de door den minister beloofde hulp tegemoet, die, naar men verwacht, zal bestaan in het bouwen van barakken voor de daklooze en het omwerpen van den grond, zoodat het natte veen boven komt. Want het is de bovenste droge laag ter dikte van ongeveer 1 decimeter, die zoo licht ontvlambaar is en die in groote brandende stukken wegwaait, zoo de ramp verdere uitbreiding gevend.

Zonderling hebben de vlammen huis gehouden: steenen huizen geheel uitgebrand, een houten school op 2 meter afstand is gespaard gebleven. Van den lijkendrager vernemen wij, dat hij in het geheel 16 lijken geborgen heeft, waaronder ook geheel verkoolde, wier identiteit men niet heeft kunnen vaststellen. Voorts worden nog een dertigtal menschen vermist. Sommige menschen hebben zich weten te redden met door 6 wijken (dat zijn de zijkanalen) heen te zwemmen.

In deze kanalen en zijkanalen zien we de verschillende uitgebrande schepen, ook de Johanna Jacoba uit Groningen, waarin de familie Brands zoo'n tragisch einde heeft gevonden. Van beide kanten van het kanaal kwam het vuur tegelijk aan met een snelheid, waarover men hier niet uitgesproken raakt. Men wist dus niets anders te doen dan diep onder in het schip te kruipen, waar men de hevigste angsten zal hebben moeten uitstaan. Het schip is totaal uitgebrand en van de 8 personen is slechts een hoop asch teruggevonden.

Wij vernamen, dat de brand is aangekomen op plaats 71 of 72 c.a. tegelijkertijd op plaats 86 of 87 vermoedelijk door koffievuurtjes en niet zooals eerst gemeld werd, door vonken uit een baggermachine. Volgens schatting van den opzichter van het waterschap zijn hier verbrand 450 stobben baggelaar (de maximumprijs van 1 stobbe is f 45) voorts 1400 dagwerken uitgegraven turf (de prijs hiervan varieert tusschen f 100 en f 130 per dagwerk). Grootendeels is dit turf van het vorige jaar. De kleine hoeveelheid, die dit jaar gewonnen is, is nog te nat om te branden.

Hiermede meenen wij de voornaamste feiten gegeven te hebben, al hoort men ieder oogenblik nieuwe bijzonderheden: hoe een derde kindje van der Lei door de moeder gered is door het onder het natte veen te stoppen, waarin ook de vrouw zelf tot aan haar midden toe een toevlucht heeft kunnen vinden enz. De toestand is op het oogenblik zoo, dat het nog hier en daar smeult, doch wanneer de wind niet toeneemt, is er niet veel gevaar meer te duchten.

H. M. de Koningin en Z. K. H. Prins Hendrik hebben de geteisterde streken bezocht. H. M. schonk f 10,000 als eerste hulp.

Volgens later binnengekomen berichten betreffende de veenbranden in Drenthe, nadert het aantal der afgebrande huizen reeds spoedig de 150. Naar schatting is thans reeds meer dan 35 millioen K. G. turf verloren gegaan.

Een omtrek van c. a. 40 K. M. is door het vuur aangetast.

Dat zal in den komende winter het gebrek aan brandstof nog nijpender maken.

Ons Land bleef wel buiten den oorlog, maar werd herhaaldelijk geteisterd door groote rampen.

Het bezoek van het Koninklijk echtpaar aan de geteisterde veenkolonies.

Aan het verslag van een redacteur van het *Hbl.* over het Koninklijk bezoek ontleenen we het volgende:

De eerste ontreddering, welke H. M. in het oog kreeg, was een aan den overkant van het Diep staand huis, dat niet was verbrand, maar waaromheen allerlei huisraad en gerei lag verspreid van lieden uit de verbrande huizen, die daar onderdak hadden gevonden. H. M. wilde van de tijdelijke bewoners een en ander vernemen omtrent hun vlucht.

De brug over het Diep was echter verbrand. De buurtgenooten hadden een zeer primitief noodbruggetje gemaakt, twee planken breed, vlak op het water liggend, zoodat bij het gaan er over de planken in het water doorzakten. H. M. zag daar niet tegenop en begaf zich kordaat langs het schippersbruggetje over het Diep. Zij trad het huis binnen en vroeg er uitvoerig naar de omstandigheden.

Het viel eenigszins moeilijk het zeer plat Groningsch dialect te verstaan. Een van hen, die tijdelijk onderdak had gevonden in de woning, was echter een gemobiliseerde soldaat met verlof, die H. M. in goed Hollandsch wist te vertellen dat zijn huis aan den overkant van het Diep was afgebrand; dat hij, behalve zijn huis, ook een deel van zijn huisraad was kwijtgeraakt als zoovele anderen, maar dat gelukkig hij en zijn vrouw er het leven hadden afgebracht en dat zij onderdak hadden gevonden bij zijn moeder. Dankbaar deelde hij aan de Koningin mede, dat hij, toen het bericht van den ramp in zijn garnizoen ergens in Zeeland bekend was, onmiddelijk verlof had gekregen.

H. M. ging weer terug over het vondertje en begaf zich, steeds begeleid door den burgemeester Vriend, in het verbrande veen. Over het verschte terrein begaf de Koningin zich naar de verbrande huizen en schepen. Zij liet zich vertellen waar de bewoners onder waren gebracht in de naburige gespaarde huizen en ging dan daar navraag doen naar de omstandigheden, waar onder de ramp de menschen had getroffen, en de manier waarop zij zich hadden weten te redden.

Toen H. M. hoorde, dat twee gezinnen waren ondergebracht in een tjalk, die in het Noorddiep lag, ging zij terstond daarheen. Over de smalle looplank kwam H. M. aan boord en langs het kippentrappetje daalde zij af in het ruim om te zien hoe de menschen het daar hadden. Zij sprak langdurig met de getroffenen en betuigde den schipper haar voldoening over zijn menschlievendheid. Zoo diepen indruk maakte dit alles, dat de vrouwen met tranen in de oogen tegen elkaar er over fluisterden, dat H. M. toch zoo nederig was, toen de Koningin het schip weer had verlaten.

Het gezelschap begaf zich dan naar den anderen kant van het Noorddiep om een bezoek te brengen bij vluchtelingen, die daar in de huizen onder waren gebracht. Steeds vroeg H. M. aan burgemeester Vriend, naar bijzonderheden en eigenaardigheden van de streek en van het veenbedrijf, en alle veenarbeiders en hun vrouwen en kinderen liepen uit om het vreemde geval aan te zien: de Koningin, die zoo maar daar rondliep over de asch, over het veen, tusschen de bulten turf door, en die daar kwam kijken naar hun nood en ellende. Zij stonden er verbaasd van en het maakte diepen indruk dat H. M. zich door niets liet afschrikken, over grippen en kuilen wipte, tegen de heuveltjes klom, en fluisterend werd het voortgezegd, toen men uit den mond der Koningin — het was toen zij over een greppel was gewipt, waarvan burgemeester Vriend gezegd had: „Majesteit 't kan niet" — de woorden opving: „meneer de burgemeester, er is niets dat niet kan."

Langs de blokken ging H. M. weer naar het Zuiddiep, en toen terug naar het Café Prat, waar de auto's wachtten. Telkens onderweg sprak H. M. nog met de menschen en vroeg allerlei bijzonderheden. In de schuur van het café Prat onderhield zij zich met de leden van het lenigingscomité, dat zich daar gevormd heeft, en informeerde naar de maatregelen, welke waren genomen, toen de Koningin ergens in de menigte een man zag, die zijn geheele gezicht en zijn handen verbonden had. H M. vroeg of hij verwondingen had opgedaan bij de ramp. Op het bevestigend antwoord liet zij den man bij zich komen en vroeg hem naar zijn ervaringen. De man, Smit genaamd, vertelde dat hij voor den brand uit met zijn kinderen was gevlucht. Hij had nog wat uit zijn huis willen meenemen en had in de verbouwereerdheid maar een paar stukken spek gegrepen. Alle moeite had hij gehad om zijn kinderen voort te krijgen en soms moest hij de kleertjes, die vuur hadden gevat, blusschen. Toen hij dat weer had gedaan en de stukken spek, die hij op den grond had gelegd, opraapte, spoot hem ineens van onder de stukken spek een golfgloed in het gezicht, waardoor dit fel was geschroeid. Gelukkig had hij zich nog kunnen redden, maar 't had hem veel moeite en angst gekost.

Deze en dergelijke verhalen hoorde H. M. met groote belangstelling aan en duidelijk liet zij blijken, dat zij met de rampen van de zoo diep getroffen bewoners meevoelde.

Na een tocht van anderhalf uur begaf het gezelschap zich weer in de auto's op weg naar Emmercompascuum.

HAVEN-NIEUWS
VAN 14 JULI — 28 JULI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	P W Johnson	15 Juli	New York	22 Juli	New York
Zulia	S S Morris	14 „	New York	14 „	Maracaibo
Caracas	H Hichborn	18 „	Neuw York	19 „	La Guayra
Merida	A Johanson	16 „	Maracaibo	16 „	La Guayra
Merida	A Johanson	18 „	La Guayra	19 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	19 „	Maracaibo	19 „	Neuw York
Caracas	H Hichborn	25 „	La Guayra	25 „	New York
Merida	A Johnson	25 „	Maracaibo	26 „	Maracaibo
Comewijne	J C Metus	18 „	New York	18 „	Tucacas
1 Maracaibo	P W Johnson	28 „	New York	28 „	Maracaibo
Comewijne	J C Metus	22 „	Tucacas	21 „	New York
Don Alberto	Arvelo	4 Juli	Maracaibo	18 Juli	Maracaibo
Montserrat	Corleto	17 „	Colón	18 „	Barcelona
American	Lechner	10 „	La Guayra	11 „	Pto Colombia
Mimer	Hopland	16 „	New York	16 „	Maracaibo
Mimer	Hopland	22 „	Maracaibo	22 „	New York

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Hirondelle H	11 Juni	Maracaibo	*Ariminta*	11 Juli	Barbados
Graciosa	10 „	Maracaibo	*Meteor*	12 „	Pto Colombia
Alix V	11 „	Mayaguez	*Vesta H*	12 „	Bonaire
Alberta A	11 „	Maracaibo	*Nereida*	12 „	Pto Cabello
M Leoncita H	12 „	Aruba	*Graciosa*	12 „	Maracaibo
Lady C	12 „	Aruba	*Hirondelle*	13 „	Marácaibo
Refugio H	12 „	Aruba	*Lady H*	13 „	Aruba
Clara C	12 „	Rio Hacha	*M Leoncita*	14 „	Maracaibo
Rufina V	14 „	Velade Coro	*Refugio*	14 „	Aruba
N Jaquin C	14 „	Rio Hacha	*Felicidad*	14 „	Maracaibo
Carlota H	14 „	Maracaibo	*Brion V*	14 „	Maracaibo
Silfide V	16 „	La Guayra	*Electra*	14 „	Maracaibo
Maria H	17 „	Maracaibo	*Percye I*	14 „	Pto Colombia
Camia H	19 „	VeladeCoro	*Gacela*	19 „	Maracaibo
M Leoncita H	18	Aruba	*2 Maria*	19 „	Rio Hacha
Nereida H	19	Pto Cabello	*Silfide V*	19	Pto Columbia
			Clara C	20	Rio Hacha
			Alberrta A	20	Maracaibo

18 Juli is HM. Zeeland Comdt. Fock hier binnen gevallen
1 later.